NEUROEPIDEMIOLOGIYA - NEUROEPIDEMIOLOGY - НЕЙРОЭПИДЕМИОЛОГИЯ DYNAMICS OF MORTALITY AND LETHALITY RATE FROM STROKE

*R.R.Aliyev, A.I.Guliyeva

Azerbaijan State Advanced Training Institute for Doctors named after A.Aliyev, Baku

The research objective consisted in studying 10 year (1999-2008) dynamics of mortality and lethality rates of stroke in the Guba-Khachmaz region. This region is located in the north-east of Azerbaijan. The population is 488,741, which is 5.48% of the total country population. 33.99% of population (166,105 person) live in cities, 66.01% (322,636 person) in rural regions. The most of urban population (65.6%) lives in Siyazan region, rural population (75.11%) in Guba region. 49.84% of the population is men and 50.16% is women.

All cases of incidence and mortality from stroke in the region have been retrospectively studied from the data of Central Region Hospitals. According to the statistical work, in relation to the statistics indicating qualitative signs, level of mortality falling to 1000 people has been counted.

During this period 5,340 stroke cases were counted, of that number 1,869 died. The 10 year chronological average level of the mortality rate from a stroke shows $0.4 \pm 0.03\%$. The lowest mortality rate was observed in 1999 ($0.32 \pm 0.03\%$), the highest in 2008 ($0.46 \pm 0.03\%$). On average 1/3 of patients with stroke die within a year. The average level of the lethality in patients with stroke was $35.0 \pm 0.7\%$. The lowest indicator of the lethality from stroke was observed in 2008 - $31.5 \pm 1.7\%$, and the highest in 2001 - $37.2 \pm 2.2\%$.

Through the analysis of these results it is possible to come to the conclusion that the mortality rate from a stroke increases. The lethality average level from a stroke in investigated years changed chaotically. In conclusion, we found that on average, in the Guba-Khachmaz region mortality from stroke in Azerbaijan falls at the middle level in comparison with other countries.

XÜLASƏ

İNSULTLAR ZAMANI ÖLÜM VƏ LETALLIĞIN DİNAMİKASI

R.R.Əliyev, A.İ.Quliyeva

Ə.Əliyev ad. Azərbaycan Dövlət Həkimləri təkmilləşdirmə İnstitutu, Bakı

Təqdim edilmiş tədqiqatın məqsədi Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonunda insultlar zamanı ölüm və letallığın səviyyəsinin 10 illik (1999-2008-ci illər) dinamikasının öyrənilməsi olmuşdur. Azərbaycan Respublikası əhalisinin 2009-cu ildə siyahıya alınmasının yekunlarına əsasən region əhalisinin ümumi sayı 488,741 min nəfər olmaqla ölkə əhalisinin 5,48%-ni, təşkil edir. Əhalinin 33,99%-i (166,105 min nəfər) şəhərlərdə, 66,01%-i (322,636 min nəfər) kəndlərdə yaşayır. Ən çox şəhər əhalisi Siyazan rayonunda (65,6%), kənd əhalisi isə Quba rayonunda (75,11%) cəmlənmişdir. Əhalinin 49,84%-ni (243,575 min nəfər) kişilər, 50,16%-ni (245,166 min nəfər) qadınlar təşkil edir.

Retrospektiv olaraq 2000-2008-ci illər ərzində regionun Mərkəzi rayon xəstəxanalarının stasionar və ambulator kartları tədqiq edilmiş, insultlar zamanı bütün xəstələnmə və ölüm hadisələri öyrənilmişdir. Variasion statistikanın düz standartlaşdırma üsulu ilə əhalinin hər 1000 nəfərinə xəstələnmənin intensivlik və standartlaşdırılmış, eləcə də ekstensivlik göstəriciləri hesablanmışdır.

Tədqiqat aparılan müddətdə 5340 insult hadisəsi qeydə alınmışdır, bunalardan 1869-u ölmüşdür. İnsultdan ölümün 10 illik xronoloji orta səviyyəsi $0,4 \pm 0,03\%$ olmuşdur. Ölümün ən aşağı səviyyəsi 1999-cu ildə ($0,32 \pm 0,03\%$), ən yuxarı səviyyəsi isə 2008-ci ildə ($0,46 \pm 0,03\%$) qeyd edilmişdir. Orta hesabla xəstələrin 1/3-i bir il ərsində ölürlər. İnsultlu xəstələrdə letallığın 10 illik xronoloji səviyyəsi $35,0 \pm 0,7\%$ olmuşdur. Letallığın ən aşağı göstəricisi 2008-ci ildə - $31,5 \pm 1,7\%$, ən yuxarı göstəricisi isə 2001-ci ildə - $37,2 \pm 2,2\%$ müşahidə edilmişdir.

Əldə edilmiş nəticələrin araşdırılması göstərdi ki, insultdan ölümün səviyyəsi artır. Tədqiqat aparılan illər ərzində insult zamanı letallıq xaoslu dəyişmişdir. Tədqiqat zamanı aydın olmuşdur ki, Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu təmsalında Azərbaycanda insultdan ölümün səviyyəsi digər ölkələrlə müqayisədə orta səviyyəni tutur.

*e-mail: rahim_aliyev@mail.ru

РЕЗЮМЕ

ДИНАМИКА СМЕРТНОСТИ И ЛЕТАЛЬНОСТИ ПРИ ИНСУЛЬТАХ

Р.Р.Алиев, А.И.Гулиева

Азербайджанский Государственный Институт Усовершенствования Врачей им. А.Алиева, Баку

Цель представленного исследования заключалась в изучении 10-летней (1999-2008 гг.) динамики смертности и летальности при инсультах в Губа-Хачмазском экономическом районе. Регион расположен на северо-восточной части Азербайджанской Республики. Общее количество населения данного региона 488741 человек, что составляет 5,48% от общего населения страны. Из них 33,99% (166105 человек) живут в городских и 66,01% (322636 человек) в сельских населенных пунктах. Наибольшее число городского населения живут в Сиязаньском районе (65,6%), а сельского в Губинском районе (75,11%). Мужчины составляют 49,84% (243575 чел.), женщины 50,16% (245166 чел.) населения.

Ретроспективно, с 2000-ого по 2008-е годы были изучены стационарные и амбулаторные карты Центральных районных больниц региона и анализированы все случаи заболеваемости и смертности при инсульте. Методом прямой стандартизации вариационной статистики была подсчитана интенсивность и стандартизация, а так же показатели экстенсивности на каждые 1000 человек населения.

Во время исследуемого периода было зарегистрировано 5340 случаев инсульта, из которых 1869 скончались. 10 летний хронологический средний уровень смертности от инсульта составил $0,4 \pm 0,03\%$. Самая низкая смертность зарегистрирована в 1999 году ($0,32 \pm 0,03\%$), а самая высокая в 2008 году ($0,46 \pm 0,03\%$). В среднем 1/3 пациентов с инсультом умирают в течение года. 10-летний хронологический средний уровень летальности у инсультных больных составил $35,0 \pm 0,7\%$. Самый низкий уровень летальности наблюдался в 2008 году - $31,5 \pm 1,7\%$, а самый высокий в 2001 году - $37,2 \pm 2,2\%$.

Анализируя эти результаты можно прийти к выводу, что смертность от инсульта увеличивается, в то время как летальность во время инсульта, в исследуемые годы меняется хаотически. В заключении, можно сказать, что уровень смертности от инсульта в Азербайджане, на примере Губа-Хачмазского экономического района, находится на среднем уровне по сравнению с другими странами.